

1. नाटक म्हणजे काय ते सांगून 'अश्रूंची झाली फुले' या नाटकाचा मध्यवर्ती आशय समजावून सांगा. 15

किंवा

'अश्रूंची झाली फुले' या नाटकातील विद्यानंदाचे व्यक्तिचित्र रेखाटा.

2. 'मी यशोधरा' या काढंबरीत प्रकट झालेले सिधार्थ - यशोधरेचे नाते उलगळून दाखवा. 15

किंवा

'मी यशोधरा' या काढंबरीची वाड्मयीन वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

3. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील वाक्याचे संदर्भासह अर्थ स्पष्ट करा. 15

गट 'अ'

- क) "या भिडस्तपणापायी एखाद दिवशी सगळ्यांना गोत्यात आणणार आहेस तू!"
 ख) "हे सूर्य नव्हेत सूर्य एकच तो तो तिकडे पूर्वेला उगवणारा. पश्चिमेला चमचमणारे हे काजवे आहेत काजवे"
 ग) "मास्तर हवे आहेत कुठं या समाजाला? अखेर शेट धर्माप्पाचा जमाना आहे आज!"

किंवा**गट 'आ'**

- च) "या सूर्याच्या मस्तकावरच साक्षात मृत्युनं आपला सर्वनाशाचा मुकुट रोवला आहे."
 छ) "चूक स्वतःची असली तरी दुर्जनांची देखील क्षमा मागायला मनाचं औदार्य लागतं."
 ज) "पण या गुन्हेगारीत मन मारून कसल अमंगळ जिणं जगताहात तुम्ही विद्यानंद!"

4. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. 15

गट 'क'

- त) साहित्य निर्मितीतील प्रतिभेचे महत्व सांगा.
 थ) स्फूर्ती म्हणजे काय?
 द) 'लेखक तशी शैली' असे का म्हटले जाते?

किंवा**गट 'ख'**

- प) भाषेतील रूपकाचे महत्व सांगा.
 फ) 'अनुभवांची समृद्धी हा कवी लेखकाचा महत्वपूर्ण विशेष आहे' स्पष्ट करा.
 ब) व्यावहारिक भाषा आणि ललित साहित्याची भाषा यातील फरक समजावून सांगा.

5. पुढील सर्व प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. 20

- 1) 'सुमित्रा' या पात्राचे स्वभावचित्र रेखाटा.
- 2) 'डोळ्यातल्या अश्रूंनी वाहून जावी इतकी माझी विवेक बुद्धी शेणामेणाची राहिलेली नाही' असं लाल्या का म्हणतो?
- 3) अभिधा म्हणजे काय?
- 4) "बुद्ध म्हणजे असीम मातृत्व ! असीम करुणा ! असमी प्रज्ञान !" स्पष्ट करा.
